

Elsanta, soiul de capsun care a cucerit Europa

Descriere imagine:
Capsuni din soiul Elsanta

Capsunul este un hibrid interspecific și nu se găsește în natură, decât în stare cultivată. În anul 1715, inginerul Frezier a adus în Franța cinci plante de capsun din specia *Fragaria chiloensis*, o specie albă specifică Americii de Nord.

Toate aceste plante, fiind femele, nu au fructificat, de aceea specialiștii au recurs la înmulțirea lor pe cale vegetativă. Totul a fost posibil datorită faptului că într-o grădină din Bretagne, plantele de *F. chiloensis* aflate în vecinătatea celor din *F. virginiana*, o altă specie sălbatică originară din America, au început să fructifice.

Din semințele obținute a rezultat specia *Fragaria x ananassa*, care este chiar capsunul cultivat în zilele noastre. De atunci, această specie s-a răspândit pe tot globul, iar în prezent ea poate fi cultivată chiar și în apropierea cercului polar, până aproape de tropice (între 15 și 55 grade latitudine). Nici altitudinea nu este un factor limitativ: în Elveția capsunul se cultivă la peste 1500 m altitudine, iar în Chile, până aproape de 4000 m.

Productivitate, durabilitate și aromă, deosebite

Până în prezent, s-a făcut selecția a peste 3000 de soiuri de capsun, cele mai multe fiind de interes local. Puține soiuri au reușit să se impună de-a lungul acestei istorii a capsunului pe plan mondial. În secolul trecut, soiurile cele mai cultivate în Europa au fost: Madame Moutot, Gorella, Redgauntlet, Pocahonthas.

Dar soiul care a reușit să cucerească cel mai rapid interesul cultivatorilor și să-și consolideze poziția în c

ea mai mare forta în Europa a fost Elsanta. De peste 20 de ani, aceasta varietate s-a raspândit în multe tari din Europa, acoperind, în prezent, pâna la 80 la suta din suprafata cultivata cu capsuni în tari precum sunt Olanda, Belgia, Germania, Austria, etc.).

Desi exista programe impresionante de cercetare în tari ca Italia, Franta, Spania si Marea Britanie pentru ameliorarea capsunului, desi, anual, sunt lansate zeci de soiuri noi în Europa, înca nici unul nu a reusit sa detroneze suprematia soiului olandez Elsanta.

Soiul este cautat atât de producatori, cât si de consumatori, datorita productivitatii ridicate, a gustului deosebit si a duratei lungi de pastrare dupa recoltare.

Elsanta poate fi cultivat în conditii foarte diferite de clima si de sol. Poate fi cultivat în câmp deschis si în cultura protejata, dar si pe suprafete mici în gradina de lângă casa. Plantarea se poate face esalonat, pentru extinderea perioadei de recoltare, însa nu se preteaza culturii multianuale (4-5 ani), care se mai practica în unele zone ale tarii.

Soiul a fost selectat de catre Plant Research International B.V. din Olanda, pe atunci IVT, dintr-o încrucisare Gorella si Holiday.

Cultivatori autohtoni: apelati la pepiniere autorizate

În România, soiul Elsanta se cultiva pe suprafete reduse. O parte din plantele prezente la noi în tara a fost introdusa via Ungaria sau Italia si nu provine din pepiniere autorizate, ci din plantatii comerciale. Acest fapt le-a adus o serie de probleme cultivatorilor, mai ales din cauza bolilor pe care le-au importat odata cu plantele.

Paginile web din România abunda de anunturi privind comercializarea de plante Elsanta. De aceea este bine sa verificam pasaportul fitosanitar si certificatul de calitate, atunci când hotărâm sa cumparam materialul saditor.

Soiul Elsanta este marca înregistrata si protejata. În România, acordul pentru multiplicarea soiului Elsanta a fost obtinut de subsemnatul, dr. ing. în cadrul Pepinierelelor Hida, judetul Salaj, iar plantele baza, din care se obtin stolonii pentru comercializare, sunt cumparate, în fiecare an, din Olanda.

În numerele viitoare ale revistei Ferma vom încerca sa prezentam o sinteza a principalelor soiuri care se cultiva în prezent în Europa.

PRINCIPALELE CARACTERISTICI ALE SOIULUI ELSANTA

Productivitate: foarte ridicata, cu un procent ridicat al fructelor de calitate;

Crestere: puternica, tufa laxa, deschisa, cu inflorescente înalte care asigura o recoltare usoara si rapida;

Înflorire: flori mari, cu antere bine dezvoltate (anterele primelor flori sunt mai putine);

Rezistentă la boli: este un soi tolerant la fainare și la putregai, mai sensibil la *Colletotrichum* și destul de sensibil la *Verticillium wilt*. Sensibilitatea se manifestă și la gerurile din iarnă, mai ales în lipsa zăpezii, de aceea nu se recomandă cultivarea în depresiunile cu ierni foarte reci;

Coacerea: este cu 2-3 zile mai tardiv decât soiul Premial și poate fi considerat un soi semi-timpuriu;

Calitatea fructelor: nu sunt fragile, se pastrează bine, au un miros bun și o aromă puternică;

Aspectul fructelor: mari, uniforme, conic rotunjite, culoare roșu strălucitor, uneori vârful nu este bine colorat.

Articol publicat în revista Ferma nr. 2(69)/2009

Nelu Orlaie